

4. Боцман А.В. Структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі англomовних інструкцій до вживання лікарських препаратів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / А.В. Боцман. – К., 2006. – 20 с.
5. Вострова С.В. Лінгвокогнітивні та комунікативно-прагматичні особливості сучасного англomовного медичного дискурсу (на матеріалі медичних текстів з проблематики ВІЛ/СНІДу) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / С.В. Вострова. – К., 2003. – 20 с.
6. Зубова Л.Ю. К вопросу об особенностях и трудностях перевода английских медицинских сокращений / Л.Ю. Зубова // Вестник ВГУ. Серия «Лингвистика и межкультурная коммуникация». – 2005. – No 2.
7. Косенко А. В. Основные характеристики английской медицинской терминологии 2002. – 564 с..
8. Пономаренко С. Сучасна українська мова: Морфеміка. Дериватологія. Морфонологія : навчальний посібник / С. Пономаренко ; відп. ред. О. В. Крутоголова. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 300 с. – С. 299.
9. Праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України : у 5 т. Т. 3 : Тлумачна лексикографія. Кн. 3: Динаміка лексико-семантичного складу Словника української мови у двадцяти томах / В. А. Широков та ін. Київ : Український мовно-інформаційний фонд НАН України, 2018. – 230 с.
10. Радомська Л. А. Складні утворення із запозиченим препозитивним компонентом/ Л. А. Радомська // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки : зб. наук.статей / [гол. ред. В. А. Зарва]. – Бердянськ : ФОП Ткачук О. В., 2014. –Вип. IV. – 360 с. – С. 165.
11. Самойлов Д.В. О переводе медицинского текста / Д.В. Самойлов. – М. : ИД «Практика», 2006. – 148 с.
12. Сидні І. Лендау. Словники: мистецтво та ремесло лексикографії / Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2012. – 480 с.
13. Соколов В.В. Відбиття лексико-фразеологічними новотворами англійської мови розвитку сучасної охорони здоров'я у США і Великобританії / В.В. Соколов // Функціональна лінгвістика. – 2011. – Т. 2. – No 2. – С. 198–200.
14. Суперанская А. В. Общая терминология: Терминологическая деятельность / Суперанская А. В., Подольская Н. В., Васильева Н. В. – [3-е изд.]. – М.: URSS, 2008. – 288 с.
15. Тлумачний Словник української мови у 20-ти томах <http://lcorp.ulif.org.ua/xdictua/>
16. Томіленко Л. М. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови: [монографія] / Л. М. Томіленко. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. – 160 с.

УДК 613.495:614.252

Біловол А.М., Берегова А.А., Ткаченко С.Г.

Харківський національний медичний університет

КАДРОВІ Й НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ В КОСМЕТОЛОГІЇ

Професійна підготовка косметологічних кадрів, знання і дотримання нормативно-правової бази є актуальним завданням сьогодення. Послуги з медичної косметології, що впливають на весь організм або порушують цілісність шкіри, мають право надавати тільки лікарі з відповідною спеціальною освітою. Тому розвиток медичної косметології і естетичної медицини неможливий без дотримання регламентуючих правил, наявності компетентних і кваліфікованих кадрів і постійно діючої системи їх підготовки та перепідготовки.

Ключові слова: Косметології, кваліфіковані кадри, лікарі, нормативно-правова база, професійна підготовка.

Professional training of cosmetology personnel, knowledge and compliance with the regulatory framework is an urgent task today. Medical cosmetology services that affect the whole body or violate the integrity of the skin are entitled to be provided only by doctors with the appropriate special education. Therefore, the development of medical cosmetology and aesthetic medicine is impossible without observing the regulatory rules,

the availability of competent and qualified personnel and a constantly operating system for their training and retraining.

Keywords: *Cosmetology, qualified personnel, doctors, regulatory framework, professional training.*

Профессиональная подготовка косметологических кадров, знание и соблюдение нормативно-правовой базы является актуальной задачей сегодняшнего дня. Услуги по медицинской косметологии, влияющие на весь организм или нарушающие целостность кожи, имеют право предоставлять только врачи с соответствующим специальным образованием. Поэтому развитие медицинской косметологии и эстетической медицины невозможно без соблюдения регламентирующих правил, наличия компетентных и квалифицированных кадров и постоянно действующей системы их подготовки и переподготовки.

Ключевые слова: *Косметологии, квалифицированные кадры, врачи, нормативно-правовая база, профессиональная подготовка.*

У зв'язку з реформуванням медичної галузі особливої актуальності набувають питання якості надання косметологічних послуг і професійної підготовки косметологічних кадрів, знання і дотримання нормативно-правової бази.

Кваліфіковані косметологічні послуги, які очікують отримати клієнти / пацієнти косметологічних салонів і клінік, можливі лише при високому професіоналізмі фахівців, заснованому на глибоких знаннях про функціонування шкіри, її взаємозв'язку з патологією та функціонуванням внутрішніх органів.

Є цілий ряд змін шкіри естетичного характеру, що є першим клінічним проявом серйозної соматичної патології: стійка еритема при системних захворюваннях сполучної тканини, телеангієктазії на обличчі при гематологічній та / або судинній патології, численні папіломи або кератоми, тощо. Є ряд особливостей надання косметологічних послуг особам з обтяженим алергічним анамнезом або на тлі супутньої соматичної патології. При деяких косметологічних втручаннях необхідно враховувати можливість лікарської взаємодії, зумовленої прийомом препаратів космецевтики, контрацептивів, вітамінів і біологічноактивних добавок.

Необхідно розуміти, які саме процеси є причиною тих чи інших естетичних зовнішніх змін, і яка методика дозволить повернути, зберегти і примножити красу, не завдаючи шкоди організму в цілому. Реалізація саме цього принципу може лежати в основі попередження конфліктів між клієнтами / пацієнтами та клініками, салонами краси.

Забезпечення цього принципу - компетентні і кваліфіковані кадри і постійнодіюча система їх підготовки й перепідготовки.

Як же здійснюється підготовка фахівців, що займаються проблемами косметології і естетичної медицини? Спеціальності «Косметологія» в Україні немає. Лікарі, які займаються медичною косметологією, повинні мати базову освіту по дерматовенерології, це має бути навчання в інтернатурі або спеціалізація по дерматовенерології. Спеціалізацію по дерматовенерології має право отримати лікар, який закінчив інститут за спеціальністю «Лікувальна справа».

На сьогоднішній день документами державного зразка, що підтверджують відповідну підготовку, мають бути: диплом лікаря, свідоцтво врача-спеціаліста (видається після закінчення інтернатури або спеціалізації), свідоцтво про атестацію з присвоєнням атестаційної категорії.

Численні сертифікати, що видаються комерційними фірмами й компаніями після проходження 1-3-денного навчання, з поданням фрагментарних знань по косметології, юридичної сили при атестації не мають. Навчання по косметології мають право проводити лише ті навчальні заклади, які акредитовані і ліцензовані Міністерством освіти і Міністерством охорони здоров'я України на цей вид діяльності.

У даний час косметологічні послуги надають спеціалізовані медичні установи різної форми власності, що відносяться до системи охорони здоров'я і відомчої медицини та/ або мають відповідну ліцензію. В даних установах надається медична допомога і проводиться реабілітація після деяких захворювань шкіри, що супроводжуються косметичними дефектами (акне, рубці, хворобиволосся, судин і ін.), також профілактика патологічних та фізіологічних процесів пов'язаних зі шкірою, слизовими оболонками, придатками шкіри.

Нерідко трапляються випадки, коли складні медичні маніпуляції (мезотерапія із застосуванням складних коктейлів, пілінги, ін'єкційна контурна пластика, введення препаратів ботулінічного токсину та ін.) проводить середній медичний персонал, або запрошені фахівці, або лікарі, які не мають відповідної підготовки. Всі методи впливу, що впливають на весь організм або порушують цілісність шкіри (хімічні та інші види пілінгів, мезотерапія, введення наповнювачів або препаратів ботулінічного токсину). Лікар-фахівець має право робити тільки власноруч або під контролем лікаря-фахівця. Надання медичних косметологічних послуг без відповідних дозволів або особою, яка не має належної медичної освіти, може бути прирівняне до незаконної лікувальної діяльності (ст. 138 КК) і при виникненні наслідків у пацієнта карається виправними роботами або позбавленням відповідно законодавству.

Часті випадки важких ускладнень, численні рекламації після проведення косметологічних втручань обумовлені перш за все низьким рівнем кваліфікації фахівців.

Надання кваліфікованих послуг в сфері медичної косметології і естетичної медицини в нормативно-правовому полі країни, попередження конфліктних ситуацій вимагають знання та дотримання наступних умов:

1. Послуги з медичної косметології мають право надавати тільки лікарі з відповідною спеціальною освітою (базова спеціальність «дерматовенерологія», удосконалення по косметології), які пройшли атестацію та отримали відповідні кваліфікаційні категорії за фахом «Дерматовенерологія».

2. Для надання послуг з медичної косметології необхідно мати ліцензію на здійснення цього виду медичної практики, що видається Ліцензійних відділом МОЗ України на певний термін при виконанні обумовлених законом умов (наявність лікарських кадрів відповідної кваліфікації та спеціалізації, наявність приміщення, відповідного санітарно-гігієнічним нормам, використання тільки того обладнання і лікарських засобів, які сертифіковані в Україні (підтверджується відповідними сертифікатами) і т.п.).

Всі медичні втручання (методи діагностики, лікування і профілактики, пов'язані з впливом на організм людини) повинні здійснюватися відповідно до ст. 42-44 «Основ законодавства України про охорону здоров'я»: перед проведенням маніпуляції має бути отримано письмове інформовану згоду пацієнта; лікар зобов'язаний пояснити пацієнтові в доступній формі мету запропонованих процедур, можливі результати впливу, в тому числі ризики ускладнень.

Таким чином, успішний розвиток медичної косметології і естетичної медицини неможливо без дотримання регламентуючих правил, наявності компетентних і кваліфікованих кадрів і постійно діючої системи їх підготовки та перепідготовки. Компетенція кадрів - це поєднання знань і навичок, мотивації і особистих можливостей, які базуються на законодавчій базі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Груздев Д.А., Гусейнов А.З. Актуальные вопросы дополнительного профессионального образования по косметологии // Вестник новых медицинских технологий – 2014 - №1/DOI 10.12737/5024
2. Закон України «Про вищу освіту»
3. Наказу Міністерства охорони здоров'я України [№ 952 від 26.11.2012](#)
4. Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації затвердженого наказом МОЗ України від 19.09.1996р. №29
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014р. № 630

УДК 378.147(477)-054.62

Богиня Л.В., Вечерок О.М., Скальська С.А., Трусова Л.В.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

РОЛЬ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ТА ФАХОВОГО АСПЕКТІВ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ДО НАВЧАННЯ У ЗВО УКРАЇНИ

У статті розглядаються проблеми, з якими стикаються іноземні громадяни, що приїждять на навчання у закладах вищої освіти України (мовний та культурний бар'єри, незнайомий соціум, емоційне та інформаційне перенавантаження тощо), та шляхи їх подолання. Зокрема, досліджуються методи та прийоми соціокультурної та фахової адаптації іноземних студентів у навчальному процесі та в позааудиторний час.

Ключові слова: адаптація, культура, традиція, мовний бар'єр, культурна адаптація, фахова адаптація, іноземні студенти, навчальний процес.

The article deals with the problems faced by foreign nationals who come to study at universities in Ukraine (linguistic and cultural barriers, unfamiliar society, emotional and informational overload, etc.) and ways to overcome them. In particular, the methods and techniques of sociocultural and professional adaptation of foreign students in the educational process and in extracurricular time are explored.

Key words: adaptation, culture, tradition, language barrier, cultural adaptation, professional adaptation, foreign students, educational process.

В статье рассматриваются проблемы, с которыми сталкиваются иностранные граждане, приезжающие на обучение в вузы Украины (языковой и культурный барьеры, незнакомый социум, эмоциональные и информационные перегрузки и т.п.), и пути их преодоления. В частности, исследуются методы и приемы социокультурной и профессиональной адаптации иностранных студентов в учебном процессе и во внеаудиторное время.

Ключевые слова: адаптация, культура, традиция, языковой барьер, культурная адаптация, профессиональная адаптация, иностранные студенты, учебный процесс.

У сучасному світі інтенсивно розвиваються міждержавні освітні контакти. Кількість молоді, яка бажає здобути освіту за межами своєї країни, щороку збільшується. Протягом останніх років до України приїждить велика кількість іноземних студентів для навчання у закладах вищої освіти. Іноземні громадяни, які